

บทเรียนที่ 9

ฉ้อ

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะทั่วไปของสัญญาซื้อขาย
2. สัญญาซื้อขายใช้คงรูป
3. สัญญาซื้อขายใช้สิ้นเปลือง
4. การกู้ยืมเงิน

1. ลักษณะทั่วไปของสัญญาซื้อขาย

ลักษณะทั่วไปของสัญญาซื้อขาย มีดังนี้

1. เป็นสัญญาเกี่ยวกับทรัพย์สิน คือ ต้องมีบุคคลอย่างน้อย 2 ฝ่ายทำข้อตกลง
2. เป็นสัญญายินยอมให้ใช้ทรัพย์สิน คือ เจ้าของทรัพย์สิน เรียกว่า ผู้ให้ซื้อ ยินยอมให้อีกฝ่าย
3. เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน คือ เป็นสัญญาก่อให้เกิดหน้าที่ เกิดหนี้แต่เพียงฝ่ายเดียว
4. เป็นสัญญาไม่มีแบบ คือ ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้สัญญาซื้อขายต้องทำตามแบบแห่งนิติกรรม
สัญญาซื้อขายจึงทำการซื้อขายด้วยปากเปล่า
5. ส่งมอบทรัพย์สินที่ซื้อ คือ ผู้ให้ซื้อต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ซื้อให้แก่ผู้ซื้อ

2. สัญญาเช่ามีใช้ตรงรูป

หลักกฎหมายในเรื่องเช่ามีใช้ตรงรูป กำหนดไว้ว่า “เช่ามีใช้ตรงรูปนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่าผู้ให้เช่า ให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้เช่า มีใช้สอยทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เปล่า และผู้เช่าตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว”

1. ลักษณะสำคัญของสัญญาใช้คงรูป

1.1 เป็นสัญญาไม่มีค่าตอบแทน

1.2 สัญญาใช้คงรูปถือเอาตัวผู้ใช้เป็นสาระสำคัญของสัญญา

1.3 สัญญาใช้คงรูปเป็นสัญญาไม่โอนกรรมสิทธิ์

1.4 สัญญาใช้คงรูปมีความบริบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ให้ผู้รับ

1.5 วัตถุประสงค์แห่งสัญญาใช้คงรูป ได้แก่ ทรัพย์สิน

2. หน้าทีของผู้ยืมในสัญญายืมใช้คงรูป

2.1 หน้าทีในการเสี่ยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และค่าบำรุงรักษาทรัพย์สินที่ยืม

2.2 หน้าทีในการใช้ทรัพย์สินตามสัญญา

2.3 หน้าทีในการสงวนทรัพย์สินที่ยืม

2.4 หน้าทีที่ต้องคืนทรัพย์สินที่ยืมเมื่อใช้เสร็จ

2.5 หน้าทีที่ต้องเสี่ยค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญา

3. สิทธิของผู้ให้ยืมในสัญญายืมใช้คงรูป

- 3.1 ผู้ยืมבקพร่องในหน้าที่ของผู้ยืม
- 3.2 การยืมใช้คงรูปไม่ได้กำหนดเวลาส่ง
- 3.3 ถ้าทรัพย์สินตกไปอยู่แก่บุคคลภายนอก

4. ความระงับแห่งสัญญาใช้คงรูป

4.1 กรณีปกติ สัญญาใช้คงรูประงับ
เพราะเหตุดังนี้

- 1) กำหนดระยะเวลาใช้กันไว้โดยแน่นอน
สัญญาใช้คงรูประงับเมื่อถึงระยะเวลาที่
กำหนดไว้หรือสิ้นระยะเวลานั้นแล้ว
- 2) แม้มีกำหนดเวลาใช้ไว้ ถ้าผู้ยืมส่งคืน
ทรัพย์สินก่อนกำหนด สัญญาใช้คงรูประงับ
- 3) ไม่ได้กำหนดระยะเวลาใช้ไว้

4.2 กรณีเศษ สัญญาเยี่ยมใช้คงรูประงับ เพราะเหตุดังนี้

- 1) เมื่อผู้เยี่ยมตาย สัญญาเยี่ยมระงับ ทายาทจะ
ถือสิทธิใช้ทรัพย์สินนั้นต่อไปไม่ได้
- 2) ผู้เยี่ยมผิดสัญญา ผู้ให้เยี่ยมมีสิทธิบอกเลิก
สัญญาได้ และถ้าทรัพย์สินที่เยี่ยมสูญหายไป
ทั้งหมดหรือไม่มีตัวทรัพย์สินอีกต่อไป สัญญา
เยี่ยมระงับ และผู้เยี่ยมต้องรับผิดชอบในเหตุที่
ทรัพย์สินนั้นหายด้วย แม้จะเป็นเหตุสุดวิสัย

3. สัญญาซื้อขายสินค้าเปลื้อง

ยอมใช้สินเปลื้องมีหลักกฎหมายกำหนดไว้ว่า “อันว่ายอมใช้สินเปลื้องนั้นคือ สัญญาซึ่งผู้ให้ยอมโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินชนิดใช้สินเปลื้องไปนั้นเป็นปริมาณมีกำหนดให้ไปแก่ผู้ยอม และผู้ยอมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็นประเภท ชนิด และปริมาณ เช่นเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยอมนั้น สัญญายอมนี้ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยอม”

4. การกู้ยืมเงิน

กู้ยืมเงิน คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ยืม ได้ขอยืมเงินจำนวนหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้ จากบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้ยืม เพื่อผู้ยืมจะได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปใช้สอยตามที่ประสงค์ และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนเงินจำนวนดังกล่าวให้ผู้ให้ยืมตามเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้ยืมยอมเสียดอกเบี้ยแก่ผู้ให้ยืมตามอัตราที่ตกลงกันเป็นการตอบแทน

1. การกู้ยืมเงิน หลักกฎหมายกำหนดว่า “การกู้ยืมเงิน **กว่าสองพันบาทขึ้นไป**นั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่”

จากหลักกฎหมาย มีความหมายดังนี้

1.1 กู้ยืมเงินกันมีจำนวนเกินกว่าสองพันบาทขึ้นไป

1.2 กู้ยืมเงินเกินสองพันบาท

1.3 หลักฐานลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญนั้น

1.4 หลักฐานจางต้นหากผู้ยืมเขียนหนังสือลงลายมือชื่อไม่ได้

1.5 กู้ยืมเงินจะบริบูรณ์ต่อเมื่อได้มีการส่งมอบเงิน

1.6 หลักฐานแห่งการกู้ยืมเงิน

2. ดอกเบี้ย

2.1 ดอกเบี้ย คือ ค่าตอบแทนอาจเป็นเงิน หรือสิ่งของ หรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่ผู้ยืมเงินให้แก่ผู้ให้ยืมเงิน

2.2 ดอกเบี้ยทบต้น คือ การที่ลูกหนี้หรือผู้ยืมไม่ชำระดอกเบี้ยตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ผู้ให้ยืมจะนำเอาดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ค้างชำระมารวมกับต้นเงินแล้วคิดดอกเบี้ย

3. กู้ยืมโดยผู้กู้ยืมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงิน ถ้าทำสัญญา กู้ยืมเงินกัน และผู้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนจำนวนเงินนั้น กฎหมายให้คิดเป็นหนี้เงินค้ำชำระ โดย**จำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของ หรือทรัพย์สินนั้นในเวลา และ ณ สถานที่ส่งมอบ**

ตัวอย่าง

นายจนมีความประสงค์ต้องการยืมเงินนายรวย จำนวนเงิน 8,000 บาท เพื่อไปซื้อตู้เย็น ขณะทำสัญญานั้นบังเอิญพนักงานของบริษัทขายตู้เย็นขนตู้เย็นมาส่งให้นายรวยซึ่งสั่งซื้อมาในราคาท้องตลาด 10,000 บาท นายจนจึงบอกว่าขอรับเอาตู้เย็นใบนี้แทนเงินกู้ได้หรือไม่ นายรวยตอบตกลง กรณีเช่นนี้ หนี้เงินกู้ที่นายจนจะต้องชำระให้นายรวย คือ 10,000 บาท

4. กู้ยืมโดยผู้ให้กู้ยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงินชำระหนี้
ในทำนองเดียวกัน การคิดราคาชำระหนี้เงินกู้ กฎหมายให้คิดมูลค่าแห่งสิ่งของหรือ
ทรัพย์สินที่มาชำระหนี้เท่ากับราคาท้องตลาดในเวลา และ ณ สถานที่ส่งมอบหนี้
เงินกู้ก็ระงับ

5. หลักฐานการชำระหนี้เงินกู้ยืม ซึ่งลูกหนี้ควรมีเพื่อแสดงว่าตนได้ชำระหนี้แล้วอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- 1) หลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ให้ยืมว่าได้รับชำระหนี้แล้ว หรือ
- 2) ลูกหนี้ได้รับเอกสารเงินกู้หรือสัญญาเงินกู้กลับคืนมาแล้ว หรือ
- 3) หลักฐานการกู้ยืมหรือสัญญานั้นได้มีการขีดฆ่าทิ้งหรือทำลายแล้ว

6. ข้อสันนิษฐานของกฎหมายในการชำระหนี้

- ต้องชำระดอกเบี้ยก่อน หากมีเงินเหลือจึงนำมาหักต้นเงิน
- หากมีการชำระเงินเป็นงวดหรือบางส่วนเจ้าหนี้ต้องออกใบเสร็จรับเงินให้เป็นสำคัญ หรือ จดบันทึกไว้ในสัญญาเรียกดอกเบี้ยค้างชำระ
- หลักฐานการชำระหนี้กู้ มีข้อสันนิษฐานโดยกฎหมาย ดังนี้
 - 1) เจ้าหนี้ได้ออกใบเสร็จรับเงินระยะหนึ่งระยะใดแล้ว แสดงว่าเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ งวดก่อน ๆ นั้นแล้ว
 - 2) เจ้าหนี้ได้ออกใบเสร็จรับเงินเพื่อการชำระต้นเงิน ให้สันนิษฐานว่าเจ้าหนี้ได้รับ ดอกเบี้ยไว้ครบถ้วนแล้ว
 - 3) ถ้าเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ได้เวนคืนกลับมายังลูกหนี้แล้ว ให้สันนิษฐานว่า หนี้เงินกู้นั้นระงับแล้ว

7. อายุความฟ้องร้อง

- **อายุความฟ้องร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้เงินกู้** กฎหมายมิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษ จึงมีอายุความ 10 ปี นับแต่วันถึงกำหนดชำระหรือวันผิดนัด
- **ฟ้องเรียกดอกเบี้ยค้างชำระ** มีอายุความ 5 ปี เช่น เมื่อครบกำหนดชำระเงินกู้ ลูกหนี้ก็ไม่ชำระปล่อยเวลาผ่านมาถึง 9 ปี การฟ้องร้องเรียกต้นเงินยอมฟ้องได้ เพราะยังไม่เกิน 10 ปี แต่การฟ้องเรียกดอกเบี้ยจะ**ฟ้องได้ไม่เกิน 5 ปี** ที่เกินมา 4 ปี ดอกเบี้ยขาดอายุความ
- **ผู้ยึดเงินถึงแก่ความตาย** เจ้าหนี้ คือ ผู้ให้ยึดต้องฟ้องทายาทของผู้ตายหรือผู้จัดการมรดก